

PAPER TXORIAK

Ume ikusezin harrigarria

Ana Requena Maza

Marraskilaria
David Guirao

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saileko hizkuntza-azterketa gainditu du.

Itzulpena: Jose Antonio Sarasola

© Ariketak: Fernando Castillo eta Otilia Coronado, 2011

© Marrazkiak: David Guirao, 2011

© Editorial Luis Vives, 2011

© Argitaraldi honena: Ibaizabal argitaletxea, 2012

Inprimaketa

Leku Zerbitzu Grafikoak

Bilbo-Galdakao errepidea, 30

48004 – Bilbo

LITERATURA LANTZEKO FITXAK – Ume ikusezin harrigarria

ISBN: 978-84-8394-661-9

Lege gordailua: BI-356/2012

Eragotzita dago, legeak ezarritako salbuespenetan izan ezik, obra honen edozein eratako berregintza, komunikazio publikoa eta moldaketa, aurrez jabetza intelektualaren titularren baimena eskuratzen ez bada. Eskubide horien urraketa jabetza intelektualaren aurkako delitu bezala har daiteke (Kode Penaleko 270 eta hurrengo artikulua). CEDRO erakundeak (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) babesten ditu aipatu eskubide horiek.

irakurri aurretik

- 1 **Begiratu** liburuaren azalari, eta **irakurri** izenburua. Zure ustez, zeri buruzkoa izango da kontatuko duen istorioa?

- 2 **Erantzun.**

Zergatik dauzka mutikoak besoak era horretan jasota?

Nola dago jantzita? Zure ustez, zergatik dauka janzkera hori?

- 3 **Azaldu**, zer liburu motarekin erlazionatuko zenuke irakurri duzun hau? Kontuan izan azaleko mutilak nola jasotzen dituen besoak, liburuaren izenburua eta azalaren hondoa. Adierazi zergatik.

- 4 **Osatu** pertsonaiaren deskripzioa honako hitz hauek erabiliz:

luzea zuriak irribarre
berezian berdeak ile

Mutikoak _____ iluna eta _____ dauka. Begiak _____ eta adierazkorrak ditu. _____ egiten duenean bere hortz _____ erakusten ditu. Modu _____ janzten da arrazoiren batengatik.

5 **Irakurri** kontrazala, eta **erantzun**.

Zer aurkitu zuen behin batean Federicok? Zer erabaki zuen?

Zer amets bete ahal izango ditu?

Kontu handiz ibili beharko du Federicok? Zergatik?

Zer jakin nahi du Federicok?

6 **Erantzun**.

Zure ustez, Federicok lortuko ote du aurkezten zaizkion zailtasun guztiak gainditzea? Zergatik?

7 **Asmatu** Federicori gerta lekiokoen abenturaren bat. **Marratzu** gertaera.

Irakurri bitartean

1 Erantzun galdera hauei:

Nor da istorio honetako protagonista? Zenbat urte dauzka?

Nolakoa da bizi den etxea?

Norekin bizi da? Nork zaintzen du?

Zein da Federicoren jolas kuttunena, ezkutuan gordea daukana?

Zer egin zuen Federicok txistu hots gozo bat entzun zuenean?

Non ezkutatu zituen Federicok bere arropak eta makila?

2 Osatu testua aditzak egoki erabiliz. Non ezagutu zuen Federicok bere superheroi familia?

ohartu ikasi kezkatu
asmatzen ulertzeak ezagutu irakurtzen

Margarita andereñoaren klasean _____ zituen.

Hasieran _____ egiten zuen bunbuiloen barruko

zirriborro txiki eta beltz haiek ez _____, baina laster

_____ zuen beren istorioak _____ eta

_____ zen are dibertigarriagoa zela berak

_____ zituenean.

- 3 **Inguratu** marra batez lerro bakoitzean ezkerreko zutabeko hitzen antonimoak.

lasaitasuna	alaitasuna	urduritasuna	adiskidetasuna
ikusgaia	ikusgarria	ikusmena	ikusezina
gogoratu	hoztu	ahaztu	ikaratu
sinesgarria	sinestezina	gezurra	sinesgabea
agertu	okertu	desagertu	ikertu

- 4 **Azaldu** honako adierazpen hauen esanahia:

Garauak ateratzen zaizkizunean! _____

Ziztu bizian joan: _____

Asperduraren erregea baino aspertuago zegoen: _____

Barrez leher egin zuten: _____

- 5 **Ordenatu** gertaera hauek:

- Prakak ere kendu zituen, kontu handiz, ez urratzeko.
- Federico harriturik, txunditurik, liluraturik eta abar zegoen.
- Gauero bere ohea babesleku sekretu bihurtzen zuen.
- Edozeinek daki bota arruntek ez dutela begiratzen eta ez irribarre egiten.

- 6 **Inguratu** egon behar ez luketen hitzak:

Blasek proposatu zien umeei parkera joatea han jolasean ibiliz lasaitzeko, eta denak ados agertu ziren egiteko ezer interesgarriagorik ez zeukatelako. Egun hartan, hortzak garbitzeko, dutxatzeko eta orrazteko bizkortasun marka guztiak ondu zituzten. Arratsaldeko bostetarako parkerako bidean ziren, sekulako abentura bat bizi izatera.

Irakurri bitartean

- 1 **Pentsatu** eta **azaldu** zer egingo zenukeen zeuk ikusezintasunaren bota batzuk oparituko balizkizute. **Erabili** puntuazio, harridura eta galdera ikurrak.

- 2 Adierazi **marrazki** baten bidez egingo zenukeena.

- 3 **Lotu** gezien bidez. Nork zer esan du?

–Hemen inguruan behar du egon.

Federico

–Nire ustez, bahitu egin dute.

Juan

–Baina tira, nork egin nahiko luke horrelakorik?

Piraña

–Heldu duk hire ordua, superzitala.

Blas

–Ba, egia izango da dioena.

Alex

–Zangaren batean erori ez bada...

Marcos

4 Erantzun galdera hauei:

Zer egin zuten Blasek oso urduri zegoenean?

Zer egin zuten zuzendariak gertatutakoaren berri jakin zuenean?

Zer gustatzen zaio Federicori irakurtzea?

Zergatik zen Turo Federicoren superretsaia?

5 Idatzi egia (E) ala gezurra (G) honako baieztapen hauetan:

Lagun taldea protestatzen eta kexuka hasi zen.

Zaintzaileek jantokian bildu zituzten taldeak.

Etxe Berdeko superzitala, korridoreko hormaren kontra bermatuta, zelatan zegoen.

Turoren txanoa hegan abiatu zen leihorantz.

Federico bat-batean agertuko zen mamu bat bezala.

6 Azaldu honako gertaera hauek:

Non zegoen Pablo, eta zer asmo zuen?

Zein zen Turoren asmo maltzurra? Zer egin zuten Federicok?

Irakurri bitartean

1 Erantzun galdera hauei:

Zertaz zegoen damututa Federico?

Zer proposatu zuen Danik Federico bere botetatik libratzeko?

Zer moduz portatzen zen Blas mutilekin?

Federicok nola lagundu behar zion Blasi?

Zergatik Federicok ez zuen egia aitortu nahi?

2 Idatzi s eta z letrak behar den lekuan hitz hauetan:

a__tea__kena

e__ku__abala

__u__iria

__eriku__ia

iku__e__ina

bere__ita__una

iku__ki__una

e__e__aguna

e__tuta__una

3 Hautatu erantzun zuzena.

Nor saiatu zen Federico kontsolatzen?

Dani

Marieta

Juan

Anastasio

Polizia

Margarita

4 **Lotu** gezien bidez. Nork zer esan du?

–Filmetan bakarrik gertatzen duk hori, inozoa!	Marcos
–Blas gatazka honetatik atera beharra daukagu.	Piraña
–Ez dizu inork sinetsiko.	Alex
–Laborategietan jaten ematen al dute?	Dani
–Zirkura salduko zaituzte.	Juan

5 **Kendu** alferrik dagoen silaba, eta **idatzi** testua behar bezala.

Federicocori ez zitzaion gustatatu emakukume popoliziaren doinunua; gero etata herstura handiagogoa sentititzen zuen bi-hotzetzean. Ikukusezin izateak, oraingoz, arazoak besterik ez zekarkion. Atetea zabaldu eta bulegotik irten zen; argigi zegoen taldearen laguguntza behar zuzuela.

6 **Azaldu.**

Nor da Margarita eta zer egiten zuen astelehenero?

Zergatik zegoen negarrez Federico?

Irakurri bitartean

- 1 **Idatzi** egia (E) ala gezurra (G) honako baieztapen hauetan:

Danik zuzen hitz egiten zuen, itzulinguruka ibili gabe.

Federicok ez zuen idatzi ordenagailuan, idazten ez zekiela.

Lagun taldeak dena entzun zuen atearen atzetik.

Poliziak jada ez zeukan zalantzarik Federicoren ikusezintasunari zegokionez.

- 2 **Erantzun** galdera hauei:

Zer iragarri zuen Danik bulegora sartzean?

Zer esan zuen polizia emakumeak Federicoren ahotsa entzutean?

Zergatik zeuden hutsik jantoki handia eta sukaldea?

Zergatik bidali zuen Blasek Federico pijama janztera?

- 3 **Azaldu** zer gertatzen zitzaion Federicori txikiagoa zenean, eta nola erasaten zion horrek.
-
-
-
-

4 Ordenatu honako gertaera hauek:

- Txostenean egia jartzeko esan zuen zuzendariak.
- Federikok, tirakada bat emanda, eskuan zeukan koadernoak kendu zion emakume poliziarri.
- Mateok, gaueko zaindariatako batek, ordezkatzeko Blas gauez.
- Gizonezko poliziariek galdetu zuen nola egon zitezkeen ziur hura ez zela... espiritu bat.
- Zuzendariaren aurpegi biribila gorri-gorri jarri zen.
- Gonzalez jaunak eta poliziek bulego guztia miatu zuten.

5 Osatu, tz, ts, eta tx letrak behar den lekuan jarritz:

Zain__ailea udal__aina __irrina
pen__atu adiskide__ua zorion__ua
distira__u sal__i__a zalan__ati

6 Bilatu letra zopa honetan afaltzeko jan zituzten gauzen izenak:

G	H	J	A	M	A	E	A
A	O	G	I	A	D	S	R
I	Z	A	U	I	L	N	R
L	T	Z	S	O	Q	E	A
E	A	T	O	N	X	A	U
T	O	A	U	E	S	O	T
A	L	I	M	S	A	L	Z
K	T	O	M	A	T	E	A

irakurri bitartean

- 1 **Inguratu** marra batez paragrafo honetan egon behar ez luketen hitzak.

Jauzi batean, ume ikusezina ohearen azpian sartu zen eta txanpon bat aurkitu zuen. Pijama urdina eranzten zuen bitartean, handik alde egiteko moduaren bila saiatu zen; baina dena alferrik. Joanak, eguneko zaintzaileak, belarritik heldu eta aurrea hartu zion, beti bezala.

- 2 **Osatu** esaldiak hitz egokiak aukeratuz, eta bakoitza dagokion lekuan kokatuz.

praka ahora eskolara
klasean munduko jertse

Ez dakit zenbat jabe izandako _____ zahar haiek eta _____ itsusi hura jantzi beharko zituen.

Gonzalez jaunak berak eramango zaitu _____.

Paperezko jantzi ebakigarri horien itxurarekin _____

sartzea _____ gauzarik errazena balitz bezala!

Federikori begiratu zion eta eskuak _____ eraman zituen.

- 3 **Idatzi** dagokion lekuan proposatutako hitz bakoitzaren sinonimoa eta antonimoa.

SINONIMOAK: litekeena, albistea, gardena, ezohikoa, samurra

ANTONIMOAK: antzinakoa, zaila, ezinezkoa, bistakoa, normala.

HITZA	SINONIMOA	ANTONIMOA
erraza		
berria		
posiblea		
berezia		
ikusezina		

4 Azaldu.

Zer gertatuko litzateke Federico ikastetxean ikasle «berezi» gisa tratatuko balute?

Zer esan zien Pilarrek ikasleei isilarazteko?

Zer ikusi zuen Federicok tarimatik, bere esperientzia kontatzeko kemena eman ziona?

Zer kolore aukeratu zuen Federicok aurpegia margotzeko? Zergatik?

Zeuk ere, aurpegia margotu beharko bazenu, zer kolore aukeratu zenuke? _____

Zergatik? _____

5 Inguratu marra batez Federicori, ikusezin nola bihurtu zen kontatu ondoren, egin zizkioten galderak.

Nolakoak dira botak? Zure neurrikoak al dira?

Olentzerori eskatu al zenion ikusezin bihurtzeko?

Ba al daukazu erlojurik? Nondik jaten duzu?

Benetan egia al da zeu zarela Federico?

Zer gertatzen da arropak erantzten badituzu?

6 Asmatu Federicori zeuk egingo zenizkiokeen galdera batzuk.

Irakurri bitartean

1 Osatu Pilarren deskribapena honako hitz hauek erabiliz:

txantxetan bakeroekin gaztaina motots altua barre

Pilar, Federicok Blas bezain gogoko duena, ez da oso _____ ere, eta _____. koloreko ilea dauka. Beti praka _____ etortzen da klasera, eta, normalean, ilea _____ batean lotuta ekartzen du. Askok gustatzen zaio _____ egitea, baina Federicorena gertatu zenean, ez zen ausartu arazoa _____ hartzera.

2 Inguratu marra batez erantzun egokia.

Pertsona handiek uste izaten dute...

- a) hitzik esan gabe gauzak adieraz ditzaketela.
- b) ahapeka mintzo direnean ez diela inork entzuten.

Blas eta Pilar hizketan ari diren bitartean, Federicok...

- a) idazten ari delako itxura egiten du, baina adi-adi entzuten dago.
- b) marrazten eta ipuin bat idazten ari da.

Gauzak ez ahazteko, Federicok...

- a) behin eta berriro errepikatzen ditu.
- b) bere agendan idazten ditu.

«Erreferentzia egonkorrak» zera esan nahi du:

- a) aurpegia margotu beharra daukala.
- b) familia bat behar duela.

3 Erantzun:

Federicok zergatik nahi izaten zuen Pilarrek eta Blasek elkar ikustea?

Zer gezur esaten zizkien horretarako?

Zer dira «gezur txikiak»?

4 **Ordenatu** Federicoren istorioko honako gertaera hauek:

- Fabrika zahar bateko tximiniaren puntan eseri zen.
- Kezko umea bizitzeko leku baten bila joan zen.
- Bapore mahai bihurtu zen eta itsasoan barrena nabigatu zuen.
- Ikasten ari zen mutil baten gelan sartu zen.

5 **Inguratu** marra batez gainerakoekin zerikusirik ez daukan hitza.

lurrina	kea	baporea	iturria	lainoa
nabigatu	moztu	itsasoratu	bidaiatu	bogatu
denda	industria	fabrika	tailerra	burdingintza
ipuina	kontakizuna	istorioa	alegia	marraskia

6 Federikok «mahaia» eta «kea» hitzak erabiliz moldatu zuen ipuina. **Asmatu** zer zerikusi eduki lezaketen honako hitz hauek ipuin batean:

Adibidea: Kezko umeak itsasoan zehar nabigatu zuen bapore mahai batean.

txakurra eta kometa _____

bizikleta eta barraskiloa _____

marmelada eta baloia _____

7 **Inguratu** marra batez Federicok patioan egin zituen gauzak ikaskideei atsegin ematearren.

Galderei erantzun Neska arropak jantzi Ateko zutoinean gora igo

Hegan egiten saiatu Txakurrak bezala zaunka egin Makurtu

Arropak erantzi Aurpegia garbitu Baloi bati ostikadak eman

Irakurri bitartean

1 Idatzi egia (E) ala gezurra (G) honako baieztapen hauetan:

Federico DBHko eraikinera joan zen azterketa ostera.

Norbait sartu zen bulegoan, baina ez zen ezertaz ohartu.

Bila ibili ondoren, azkenean aurkitu zuen azterketa.

Irakasleak ez zuen zigortu Federico azterketa ostean saiatzeagatik.

Etxera gonbidatu zuen Federico, adin bereko seme bat zeukala eta.

Sol Pilarren laguna da.

2 Inguratu marra batez paragrafo honetan egon behar ez luketen hitzak:

Klaseko oilartxoak hitzik gabe geratu zen eta tomateak baino gorriago jarri zen. Federicok, irakaslearen jarlekuan eserita, dena ulertu zuen: superzital batek, superzital gaizto, oso gaizto batek kontratatua izan zen! Engainatu egin zuten. Jiratu eta Lehen Hezkuntzako pabilioira zuzendu zen, baina korridoreetan galdu eta ordu erdi berandu heldu zen bere klasera.

3 Osatu honako hitz hauek **s**, **x** eta **z** letrak erabiliz:

e__perientzia

e__istentzia

e__kongaia

erre__katera

her__tura

bilu__ik

i__eba

o__aba

__enidea

4 Ordenatu, alfabetoaren arabera, aurreko ariketako hitzak.

5 Erantzun galdera hauei:

Sol andereñoarekin, DBHko irakaslearekin, gertatutakoaren ondoren, zer erabaki hartu zuen Federicok? _____

Klaseak amaitu zirenean, norekin joan zen Federico Etxe Berdera? _____

Gelan, zertan ari ziren Federico eta haren lagun taldea? _____

Zer esan zuen Turok gelako atean agertu zenean? _____

6 Azaldu zer egin zuten lagunek Federico babesteko, eta marraztu gertaera.

7 Lotu hitz bakoitza bere esanahiarekin:

sumindura	zerbaiten plantak edo itxurak egin.
idulkia	burutik ondo ez dagoena.
simulatu	estatuak ipini ohi diren zutoin edo leku altua.
desafiatzailea	norbaiti aurka egin edo erronka jotzen diona.
herstura	haserrea, amorrua, mendeku hartzeko gogoia.
txoroa	larridura, urduritasuna.
misioa	helbururen bat lortzeko gauzatu behar diren lanak edo ekintzak.

Irakurri bitartean

1 Erantzun galdera hauei:

Zer erabaki hartu zuen Federicok, superheroiak sekula ez direla ezkututzen pentsatu ondoren?

Zer izan zen zuhaitz enbor hutsean aurkitu zuen aurreneko gauza?

Zer ahaztu zitzaion Federicori arropa guztiak jantzi ondoren?

Zer ikusi zuen ahateen urmaelean ispilatua?

2 Bilatu letra zopan Federicok zuhaitz enbor hutsean ezkutatu zituen gauzak.

G	A	L	T	Z	O	N	T	Z	I	L	O	A	K
D	T	T	R	E	S	M	O	J	S	Y	P	J	U
G	A	L	T	Z	E	R	D	I	A	K	L	E	I
B	A	Z	A	N	O	P	R	R	T	T	O	R	G
P	I	A	L	K	A	N	D	O	R	A	R	T	H
A	L	M	I	A	T	R	T	E	G	Z	O	S	B
N	Z	A	S	U	L	U	Z	Y	O	P	T	E	M
N	L	P	A	N	P	R	A	K	A	K	S	A	R

3 Ordenatu esaldia.

pentsatua zeukaten

Botek hasieratik

Federicoren oinetan.

bakar bat pasatzea

4 **Inguratu** marra batez erantzun bat edo gehiago galdera bakoitzarentzat.

Botak zergatik zeuden harro Federicoz?

Aurpegia margotu zuelako Blasi lagundu ziolako

Turori barkazioa eskatu ziolako Turori eman zion ostikadagatik

Azterketa osten saiatu zelako Inor salatu ez zuelako

Zer erabili zuen Federicok arazoak ebazteko?

Ipuin bat Egia Gezurrak

Isiltasuna Lagunekiko leialtasuna

Botek nori lagundu behar diote hurrena?

Blasi Turori Daniri Pilarri

Nola itzuli zen Federico Etxe Berdera botei agur esan ondoren?

Triste Oinutsik Makila eskuan zuela Txano batekin

5 **Lotu** gezien bidez pertsonaia bakoitza berak esandakoarekin.

–Zu jadanik superheroia zara; ez duzu gure Federico
 beharririk.

–Badirudi dena bere onera itzuli dela! Blas

–Izan litezke malgukidun zapatila berriak? Eskuineko bota

–Ikusiko dugu. Gonzalez jauna

6 **Azaldu** Federicok liburuaren amaieran egiten duen amets zoragarria.

irakurri ondoren

1 **Asmatu** beste izenburu bat liburu honentzat.

2 **Erlazionatu** honako adjektibo hauek eta zaletasunak istorio honetako pertsonaiekin:

Federico	terrorezko eleberriak gustatzen zaizkio
Botak	atsegina, zahar samarra, maitekorra
Blas	irudimen handikoa, akzioko zinema gustatzen zaio
Turo	nerbiosoa, atsegina, ongi hezia, jatorra, langilea
Alex	errukitsua, pesimista
Marcos	bihurria
Margarita	alaiak, berritsuak, sinpatikoak, irrikorrak, distiratsuak
Gizonezko polizia	irudimen handikoa, zintzoa
Juan	autoekin jostatzea gustatzen zaio

3 **Idatzi** zein den zure pertsonaia gogokoena, eta **azaldu** zergatik.

- 4 **Azaldu** zer egingo luketen honako pertsonaia hauek ikusezintasunaren botak jantzita baleuzkate:

Turok: _____

Margaritak: _____

Gizonezko poliziak: _____

Zuk zeuk: _____

- 5 **Marrazu** gertaera bat aurreko ariketako pertsonaietako bat protagonista dela.

irakurri ondoren

6 **Asmatu** beste amaiera bat Federicoren istorioarentzat.

7 **Asmatu** superheroi baten fitxa.

Izen-deiturak: _____

Adina: _____

Deskribapen fisikoa:

• Altuera: _____ Gorpuzkera: _____

• Ilean kolorea: _____ Begien kolorea: _____

• Aurpegiera: _____ Belarriak: _____

• Jantzera: _____

Superheroiaren ezaugarriak: _____

Erabiltzen duen esaldi bereizgarria: _____

Azkenaldian gauzatu dituen hiru ekintza:

1. _____

2. _____

3. _____

Zehaztu ekintza horietako bat.

Liburuaren izenburua: _____

Idazlea: _____

Marrazkilaria: _____

Bilduma: _____

Saila: _____

Argitaletxea: _____

Orrialdeak: _____

■ Agertzen diren pertsonaiak: _____

■ Pertsonaia nagusiaren deskribapena: _____

■ Istorioaren zati handiena gertatzen den lekua: _____

Gaia

Federico beste _____ askorekin batera bizi da dena berdez pinta-turiko etxe handi batean. Gauero hainbat abentura imajinatzen ditu bere _____ familiarekin. _____ ahalmena daukala amesten du. Igande batean _____ gorri eta _____ dotore batzuk aurkitu zituen eta euren _____ erabiltzea proposatu zioten: ikusezintasuna, alegia. Horrek buruhausterik ekarriko ez zio-lakoan, _____ egin zuen proposamena. Federicok _____ eman nahi zion mundu guztiari, eta adiskideek lagundu behar izan zio-ten hainbat arazo gainditzen.

Federicok, gertatu zen guztiaz nekatuta, berriro hitz egin zuen _____, eta esan zioten jadanik _____ zela eta Turo izango zela hurrengo ume _____. Gau hartan amets egin zuen _____, _____ eta Blasekin.

Zure iritzia

- Gehien gustatu zaizuna.

- Gutxien gustatu zaizuna.

- Gustatu al zaizu amaiera? Azaldu zergatik.

- Liburuaren balorazioa: 1 2 3 4 5

- Gomendatuko al zenieke liburua lagunei? Azaldu zergatik.

Irakurketaren data: _____ Sinadura: _____